

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 179. An & quibus Hæreticis imponi possit pœna carceris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

Pirh. l. c. Idem de servis, non quidem baptizatis, dum Dominus in Hæresin incidit, intendentibus tamen baptizari, seu Catechumenis, quod congruum sit, & illos plenè donari libertate, (non tamen ipso jure) eò, quòd id cedat in augmentum & favorem Religionis Catholicæ, tenent Penia in *director. Inquis. p. 3. comment. 168. vers. an autem. Castrop. l. c.*

Quest. 176. An & qualiter Heretici priventur quoque aliis juribus & obligationibus, quibus alios sibi obstrictos habent.

R Esp. Affirmativè juxta clarum textum *C. absolutos*, ubi dicitur: absolutos se noverint à debito fidelitatis, dominii & totius obsequii, quicumque ipsis manifestè in Hæresim aliquo pacto quacunque firmitate vallato obstricti. Sic itaque Vasalli, famuli & famulæ, non secus ac servi, seu mancipia, liberantur à fidelitate & obsequiis, quibus obstricti Domino, talem post sententiam declaratoriam Hæresis, vel etiam, ut alii citati, *quest. preced.* quos sequitur Reiffenst. *h. t. 309.* citatis insuper Gonz. in *C. absolutos. n. 1.* Fagn. & Barb. *ibidem. n. 3.* ipso jure ante illam. Sic quicumque debens aliquid Hæretico titulo emptionis, promissionis, commutationis, mutui, pignoris, depositi, alteriusve contractus redditur immunis ab obligatione, & non tenetur servare promissum pactum vel contractum, aut fidem etiam juratò datam Hæretico, Abb. *l. c. n. 1.* Farin. *de Hæres. q. 189. à n. 57.* Castrop. *n. 19.* Pirh. *n. 82.* Reiffenst. *h. t. n. 312.* Limitatur hoc ipsum tamen à Castrop. *n. 20.* dum credit, probabilius esse, quod debitores possint ac debeant Hæretico solvere debita, & præstare obsequia alia ante sententiam declaratoriam Hæresis, secus post illam, quia sicut ante illam fiscus occupare non potest bona Hæretici, privando illum possessione & administratione illorum, sic post sententiam illa solvere non potest debita creditori, quia jam sunt fisci. Limitandum secundò: ita ut, licet quivis liberetur à privata fide, facta Hæretico, ut Farin. *cit. q. 197. n. 24.* Clar. *§. Hæresis. n. 16.* Zechius *Sum. p. 1. tit. de fide. C. 11. de Hæret. n. 16.* Simanc. *de Cathol. instit. tit. 46. à n. 52.* Castrop. *cit. p. 25. n. 22.* fides tamen publica data Hæretico à Principe, Republica, vel alia autoritate publica, servanda sit, ita exigente bono communi, quin & jure gentium, & attestante S. Scriptura, *Josue C. 9. v. 18. & 2. Reg. c. 21. v. 6.* nec non aliis historiis lacris, Deum graviter ultum fuisse violationem fidei publicæ, ac ita juxta *C. absolutos.* & arg. *C. 1. & 2. de pact. l. 1. ff. cod. L. postliminii. §. 3. ff. de Captivis.* tenent Farin. *l. c.* Clar. *n. 18.* Menoch. *conf. 106. n. 226.* Castrop. *l. c.* Pirh. *n. 83.* cum communi. Sic v. g. si Inquisitor (utpote quibus concessa ampla potestas temperandi pœnas, ex *C. ut commissi. h. t. in 6.*) promississet Hæretico, le facturum ei gratiam, si crimen fateretur, ei faterenti illud fidem servare debet; Secus tamen, si omnimodam immunitatem promississet, quia, cum id non poterat, aliam servare non debebat; quamvis & tunc non ad pœnam ordinariam, sed ad aliquam extraordinariam condemnare debeat, cum talis confessio esset dolosè extorta; sic Castrop. *l. c.* cum Penia *l. c. p. 3. comm. 23. vers. jam in hoc.* Quòd verò contra datam à Concilio Constantiensi fidem Hussius non fuerit combustus, demonstratum vide apud Becan. *de fide. C. 16. q. 6.* & Reiffenst. *h. t. n. 10. 318.*

Quest. 177. An & qualiter pœna Hereticorum sit destructio domus, in qua exercita hæreticalia.

R Esp. Esse funditus evertendam, & nunquam reparandam; idem dicendum de domo, in qua Hæreticus se occultavit, ne ab Inquisitoribus caperetur, asserunt Penia *l. c. comm. 92. circa finem.* Farin. *q. 190. §. 2. à n. 30.* Zanch. *de Hæret. C. 39. & 40.* apud Castrop. *n. 23.* iis consentientem. Si verò non de consensu Domini, sed conductoris domus ibi Hæretici conveniunt, non destruendam domum, sed conductorem, ut fautorem Hæreticorum, aliis pœnis, v. g. pecuniæ, verberum, exilii juxta conditionem personæ puniendum, ex *L. Arriani. §. cunctis. C. h. t.* tradunt Farin. *l. c. num. 39.* Decian. *L. §. C. § 1. num. 50.* De cætero, quandoque ad publicam utilitatem vel terrorem destruendam, etiam si Dominus nesciverit, ibidem exercita hæreticalia, reddito tamen tum pretio domus Domino, ait Castrop. *l. c.*

Quest. 178. An & qui Heretici pœnâ pecuniariâ puniri possint.

R Esp. Pœnam pecuniariam Hæreticis, non tantum Laicis, sed etiam Clericis imponi posse officio Inquisitoris, aut ad pios usus applicandam, cum *Gl. in Clem. 2. h. t. v. illicitis.* tradunt Farinac. *de Hæresi q. 193. §. 6. n. 108. & 109.* Pirh. *h. t. num. 93.* Hanc verò pœnam pecuniariam Inquisitor vel Episcopus imponere potest Hæreticis pœnitentibus, suspectis de Hæresi, non tamen Hæreticis confessis, convictis, impœnitentibus; cum contra hos jure statuta pœnæ certæ & determinatæ, quas Judex mitigare non potest, Farin. *n. 117. & 120.* Pirh. *l. c.*

Quest. 179. An & quibus Hereticis imponi possit pœna carceris?

R Esp. Quamvis Hæreticis pœnitentibus de rigore juris imponi possit, & sæpe imponatur, pœna carceris perpetui, idque extra dubium sit, juxta *C. excommunicamus. d. 2. h. t.* & *Gl. ibi. v. si qui.* Farin. *de Hæres. q. 193. n. 101.* Castrop. *tr. 4. d. p. 1. num. 1.* & alii communiter; ad illum tamen damnari non possunt, qui tantum de Hæresi suspecti; cum hæc pœna solis à fide expressè deficientibus, & in Hæresi deprehensis, (quales in ordine ad hanc pœnam dicuntur, qui notoriè sunt Hæretici, vel legisimè de Hæresi suspecti) statuitur, neque qui errorem suum fatentur, antequam dicta testium eis publicata sunt, sed solum ii, qui post publicationem testium errorem suum facti plenè, veræ pœnitentiæ signa dederunt, Farin. *l. c. n. 103.* Rojas. *tr. de Hæret. p. 2. n. 197. & seq.* Penia *l. c. p. 3. q. 93. comment. 142.* Simanc. *de Cathol. instit. tit. 47. à n. 29.* Castrop. *l. c.* Pirh. *h. t. n. 191.* quem tamen etiam carcerem perpetuum debitum Hæreticis pœnitentibus post publicationem testium ex aliqua iustâ gravique causâ ab Inquisitoribus cum Episcopis mitigari posse, & ad brevius tempus ad eorum arbitrium, spectata inclusi humilitate, aut alias pœnas extraordinarias, (v. g. exilii, triremis ad triennium, ut cum Farin. Castrop. *p. 2. n. 1.* secundum potestatem illis concessam in *L. commissi. h. t. in 6.* tradit Castrop. *l. c. n. 2.* cum Farin. *l. c. n. 94. 96. & 104.* Clar. *§. Hæres. n. 7.* Eymer. in *director. inquisiti. p. 3. q. 93. & 96.* & aliis; & quamvis carcer ille, ut dicitur *Clem. 1. h. t. §. propter.* magis ad pœnam, quàm custodiam deservire debeat, non tamen debere esse ita arctum & durum, ut hac ratione vita incarcerationi abbreviaretur, ne aliàs Judices fidei

fidei irregularitatem incurrant; observant Farin. n. 106. *Pepia l. c. 9. §. 9. comment. 106. Castrop. n. 3.* & alii apud illum, quidquid in contrarium dicat Delrio de *Magarum inquisit. L. 5. §. 7. in princ.* nimirum posse hoc medio vitam illius abbreviare.

Quest. 180. Hæretici an, qualiter, & qui puniendi ultimo supplicio?

1. Resp. ad Primum: Posse Hæreticos puniri pœnâ mortis, & potestatem hanc à Christo concessam Ecclesiæ, cum sine ea rebelles coercere, delicti in hoc genere commissa vindicare, putrida & toti corpori vel maximè nociva membra rescicare nequirit, & sic non satis provifum Ecclesiæ, consentiunt omnes & optimè probant, Bellarm. *L. 3. de Laicis. c. 21. & c. 22. Covar. L. 2. var. c. 10. num. 10. Valent. Tom. 3. d. 1. q. 11. p. 3. Castrop. l. c. p. 2. n. 2. Suar. de fide. d. 20. §. 1. & §. 3. n. 22.* ubi etiam asserit erroneum esse, hanc potestatem negare Ecclesiæ, utpote definitum ab Urban. VIII. in *Extrav. unam Sanctam de major. & obed. ab Innoc. IV. in C. ad Apostol. de sent. & re judic. in 6.* Idem statuitur per leges Imperatorias, *L. quicumque C. h. t. c. c.*

2. Resp. ad Secundum: Ad hanc pœnam mortis, etsi condemnare possit & debeat Ecclesiæ, non tamen eam exequitur per ministros Ecclesiasticos, sed per Laicos, & mediâ illorum potestate temporali juxta *C. ad abolendam. §. præterea. h. t.* utpote inferiore & subdita potestati spirituali; ubi verò à Judicibus fidei seculari brachio traditus est puniendus, debet Judex secularis statim exequi pœnam, nec potest remissionem facere. *C. ut officium h. t. in 6.* aliàs ut fautor Hæreticorum puniri potest, *Castrop. n. cit. p. 2.* Priùs autem, antequam brachio seculari tradatur & pœnâ hac afficiatur, tentanda omnia, quæ Judicibus fidei convenientia visa fuerint, ut errorem suum agnoscat, inter quæ præcipuum est, ut vicis doctis convincendus tradatur, *Castrop. num. 3.* & si clerici sunt priùs à suis Ordinibus degradantur, per *C. excommunicamus. h. t.* de quo vide dicta supra.

3. Resp. ad tertium, Primò: Pœnâ mortis afficiuntur Hæretici impœnitentes, pertinaciter persistentes in sua Hæresi, ut constat ex *L. Arriani. §. Mavicheis. L. quicumque. C. h. t.* & *C. ad abolendam. h. t.* Farin. *q. 196. §. 1. num. 4. Eymet. l. c. 9. 40. n. 1. Decian. tract. crim. L. 5. c. 55. in fin. Clar. §. Hæresis. n. 7. Azor. p. 1. L. 8. c. 13. §. ultima pœna. Suar. de fide. d. 22. §. 2. num. 3.* Et quidem de consuetudine comburantur, teste Abb. in *C. ad abolendam. h. t. num. 13.* quin & vivi, præcipuè Hæresiarchæ, Farin. *num. 5. Castrop. num. 3.* in quo casu, ut iidem os eorum & lingua obligari debent, ne suis blasphemis astantes scandalizent. Porro pœnam mortis (non tamen pœnas alias, puta exilii, triennium ad triennium evadunt Hæretici verè pœnitentes, & errorem suum sponte; & non metu mortis abjurantes statim seu continuò ac deprehensi, id est, antequam depositiones testium aliq̃ue processus contra ipsos fiant; ut dictum *quæst. præced. de carcere perpetuo,* quamvis Sylv. *v. Hæreticus §. 1. n. 18.* Farin. *num. 8.* Clar. *num. 8.* Gonz. *ad L. abolendam n. 4.* quos sequitur Reiffenst. *h. t. num. 327.* & alii testantes de communi consuetudine & praxi etiam tribunalium Inquisitionis, idem admittant, si errorem suum priùs post incarcerationem, postque receptas ac publicatas probationes, imò post sententiam latam à Judice Ecclesiastico, modò antequam Curia Seculari tradan-

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. V.

tur, fateantur & pœniteant. Sumitur hæc evasio mortis pœnitentium Hæreticorum ex *C. abolendam. h. t.* & *ibi. Fagn. num. 15. & C. excommunicamus. & ex ea ratione, quòd licet aliàs ordinariè loquendo pœnitentia non liberet à pœna mortis per crimen promerita, hoc tamen speciale fit in crimine Hæresis, ut pia Mater Ecclesiæ nullum pœnitentem velit à gremio suo rejicere, sed magis ad exemplum Dei, qui non vult mortem peccatoris, sed ut magis convertatur & vivat, sed potiùs misericorditer recipere, & saltem pœnam mortis condonare.*

4. Resp. ad tertium. Secundò: Ultimò supplicio afficiendi Hæretici relapsi etiam pœniteant, & Hæresin denuò abjurent, plenèque convertantur, *C. super eo. C. accusatus. h. t. in 6. C. ad abolendam. h. t. & ibi Abb. num. 1. Hofst. num. 9. Felin. n. 2. Barb. num. 20. Clar. l. c. n. 7. Farin. de Hæresi. q. 195. à n. 4. Castrop. cit. p. 2. n. 7.* Porro alii dicuntur relapsi verè & propriè, nimirum qui postquam convicti & confessi in Judicio Hæresin abjurârunt, id est, jure jurando execrati sunt, in eam iteram incidisse deprehensi sunt, deque eadem denuò convicti & confessi in Judicio fuerunt. Farin. *q. 195. à n. 1. Azor. l. c. 14. q. 1. & Pirh. h. t. n. 94.* & hos tradendos Seculari Judicio, & ab eo afficiendos esse ultimo supplicio extra dubium est, propter expressum textum *C. ad abolendam. §. illos quoque,* in hoc tamen notanda verba: *deprehensi in abjuratam Hæresin reincidisse;* propter quæ *Castrop. cit. p. 2. num. 7.* credit, illum, qui spontè à nullo alio præventus se ipsum manifestaret in Hæresin abjuratam reincidisse, evasurum mortem, ex ea ratione, quòd pœna mortis relapsi ideo irrogetur, quia præsumuntur fictè converti & esse incorrigibiles, pro quo citat Peniam. *p. 3. director. comment. 12. vers. sed quid. Menoch. conf. 82. n. 168. &c.* unde etiam ait, idem esse, si relapsus sponte veniat, & non probetur metu probarionum sibi instantium venire, uti de hoc, si relapsus est publicus, ferè semper est præsumptio. Alii relapsi dicuntur fictione vel præsumptione juris, vel quia de Hæresi accusatus propter vehementem suspicionem in Judicio eam abjuravit, & postea de relapsu in eam denuò accusatus, eam confessus, vel de ea convictus, aut è contra priùs de ea accusatus plenè factus vel convictus, dein propter vehementem suspicionem accusatus denuò eam abjuraret, si parum enim refert ad hoc, ut quis computetur relapsus fictione juris, ut *Castrop. num. 9.* sive lapsus præsumptus præcedat, sive subsequatur, cum sufficiat, ut de uno lapsu constet indubitabiliter, & de altero præsumptione vehementi; ita Farin. *l. c. n. 13. Castrop. n. 8. Reiffenst. h. t. n. 322.* juxta clarum textum. *C. accusatus. h. t. in 6.* & taliter relapsos, uti & propriè relapsos ultimo supplicio afficiendos, asserit Reiffenst. & probabilius censet *Castrop. citatis Menoch. L. 1. conf. 82. n. 148. à Castrop. de justa Hæretic. punir. L. 2. c. 2. Burlat. L. 1. conf. 7. n. 15. Farin. q. 195. num. 17.* dicuntur, & alii relapsi fictione juris cit. *C. Accusatus.* qui post abjuratam unam in specie Hæresim & cum ea, ut mos est, abjurarunt simul generaliter omnes, denuò in Hæresim incidunt. Et hos ut verè relapsos condemnandos, & supplicio afficiendos nemini dubium esse possit, ait *Castrop. num. 12. cit. Glof. Archid. Gemin. cæterisque DD. in cit. c. Accusatus.* An verò idem sit, dum abjuratâ solâ Hæresi, in quam priùs quis incididerat, labitur dein in aliam diversæ speciei, conconvertunt AA. negant dici relapsum, & hinc ut talem puniendum. *Glof. in cit. c. accusatus. & ibi*

N

Jo.